

Lokala rutiner för lex Sarah Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Inledning

Kommunfullmäktige i Stockholms stad har utfärdat riktlinjer för nämndernas verksamhet gällande lex Sarah i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). I stadens riktlinjer anges att varje nämnd som omfattas av reglerna även ska utarbeta vissa lokala rutiner. Av rutinerna ska framgå hur skyldigheten att rapportera, utreda, avhjälpa och undanröja missförhållanden och risker för missförhållandet ska fullgöras. Av rutinerna ska även framgå hur skyldigheten att anmäla allvarliga missförhållanden och risker för allvarliga missförhållanden till tillsynsmyndigheten ska fullgöras.

Lokala rutiner

Ansvar

Medarbetaren

- Gör något själv åt den direkta faran
- Informerar chefen
- Skriver ner vad som hänt på rapporteringsblanketten för lex Sarah som finns på arbetsplatsen och på intranätet
- Lämnar rapporten till den utsedda lex-Sarah ansvarig

Respektive enhetschef

- Vidtar omedelbara åtgärder som situationen kräver
- Dokumenterar löpande vidtagna åtgärder och insatser i ärendet, som delges ansvarig avdelningschef och den utredande lex-Sarah -ansvarige
- Tar ställning till om och hur den enskilde som berörs ska ges stöd och informeras om rapporten och de åtgärder som vidtagits i samråd med avdelningschef
- Ger stöd till personal och den enskilde utifrån behov

- Informerar berörd personal, den enskilde och eventuellt närstående
- Informerar personal, vikarier och praktikanter om innebörden och rutinerna för rapporteringsskyldigheten av allvarliga missförhållanden eller risken för missförhållanden då anställningen eller liknande påbörjas, Informationen ska därefter ges återkommande minst en gång per år.

Respektive Avdelningschef

- Informerar stadsdelsdirektören om inkommen rapport
- Bedömer om missförhållandet eller händelsen är så allvarlig att en anmälan till IVO skall göras omgående innan utredning är färdigställd.
- Bedömer och fattar beslut om att inte inleda utredning i de fall där det kan konstateras att rapporten inte rör ett missförhållande enligt lex Sarah i den egna verksamheten
- Ansvarar för att det alltid finns en befattningshavare som omgående kan ta emot rapporter och att lex Sarah utredning inleds
- Utser annan utredare i de fall lex Sarah ansvarig utredare är berörd av innehållet i en rapport.

Lex Sarah ansvarig utredare

- Tar emot lex-Sarahrapporter
- Ansvarar för att rapporterna registreras i förvaltningens diarium
- Utreder och dokumenterar inkommen lex Sarah-rapport utan dröjsmål, dokumenterar även muntlig information, utredning påbörjas omgående när rapport tas emot
- Skriver tjänsteutlåtande i ärendet till stadsdelsnämnden
- Informerar i förekommande fall annan beslutande nämnd samt tar emot information från annan beslutande nämnd, gällande lex Sarah-ärenden
- Informerar avdelningschef i de fall det handlar om jäv
- Tar emot information från privata entreprenörer

Syftet med lex Sarah

Lex Sarah ska vara en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med lex Sarah är att säkerställa att personer som behöver socialtjänstens insatser får dessa med god kvalitet. Fel, brister och missförhållanden ska förebyggas och om de ändå inträffar åtgärdas omedelbart.

Att medverka till god kvalitet

Var och en som fullgör uppgifter enligt SoL eller LSS ska medverka till att den verksamhet som bedrivs och de insatser som genomförs är av god kvalitet. Detta innebär bland annat att vara uppmärksam på och påtala sådant som kan medföra risk för att den enskilde inte får god omvårdnad, god service samt lever under trygga förhållanden. Arbete ska bedrivas förebyggande, uppkomna brister och risk för missförhållanden ska påtalas och rättas.

Rapporteringsskyldigheten

Var och en som fullgör uppgifter inom socialtjänsten eller i verksamhet enligt LSS har skyldighet att genast rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden. Rapporteringsskyldigheten gäller anställda, uppdragstagare, praktikant eller motsvarande under utbildning samt deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program.

Vilka omfattas inte av skyldigheten att rapportera

Tillfälligt inhyrd personal utanför kärnverksamheten, frivilligarbetare, god man, förvaltare, familjehem, vaktmästartjänsten ”fixaren”, eller förtroendevalda.

Rapporteringsskyldigheten gäller inom den egna verksamheten. Med den egna verksamheten avses all verksamhet inom den egna nämnden.

Vad ska rapporteras?

Enligt lex Sarah-bestämmelserna ska ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande, som rör den som får, eller kan komma ifråga för, insatser inom verksamheten genast rapporteras. Ett missförhållande kännetecknas av att det innebär en avvikelse från god kvalitet.

Exempel på missförhållanden

- Fysiska övergrepp
- Sexuella övergrepp
- Psykiska övergrepp
- Brister i bemötande
- Ingrepp mot den enskildes vilja och rörelsefrihet (t.ex. inlåsnings, tvång)
- Brister i handläggning
- Brister i utförande av insatser
- Brister i fysisk miljö, utrustning och teknik
- Ekonomiska övergrepp

Hur ska rapporteringen ske

Rapporten ska skrivas på Stockholms stads blankett; Lex Sarah- Rapport. Blankett ska finnas på varje enhet och på intranätet.

Vem ska rapportera

All personal som får kännedom om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållandes ska underrätta enhetschef eller närmaste chef. Rapporten skickas eller lämnas till lex Sarah-ansvarig

Diarieföring

Rapporter ska diarieföras på stadsdelsförvaltningen. I registret ska framgå när handlingen inkommit, behandlats i nämnden, skickats till Inspektionen för vård och omsorg, (IVO) samt avslutats. Även beslut från IVO diareförs och anmäls i nämnden. Uppgifter om enskild person omfattas av sekretess. Uppgifterna kan komma att lämnas ut, dock inte på ett sådant sätt att identiteten röjs.

Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Alla allvarliga missförhållanden och påtagliga risker för allvarliga missförhållanden ska anmälas till IVO. Anmälningsskyldighet har den nämnd som ansvarar för verksamheten. Om utredningen inte är avslutad när anmälan till IVO görs, ska utredningen lämnas så snart

den är klar och senast två månader efter det att anmälan är insänd till IVO.

Vem ansvarar för omedelbara åtgärder

Enhetschef eller annan utsedd arbetsledare ansvarar för att omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver.

Bedömning av om missförhållandet är så allvarligt att det ska anmälas till IVO innan slutförd utredning görs av avdelningschef.

Utredning och dokumentation

Utredningen ska utvisa vad det rapporterade missförhållandet eller risk för missförhållandet har bestått i och vilka konsekvenser det har fått eller kunde ha fått för den enskilde.

Följande punkter ska ingå

- När den muntliga eller skriftliga rapporten togs emot
- När missförhållandet eller risken för missförhållandet inträffade
- Hur missförhållandet eller risken för ett missförhållande uppmärksammades
- Vad som har hänt och vilka konsekvenser det fick för den enskilde
- Identifierade orsaker till missförhållandet eller risken för att missförhållandet inträffade
- Om något liknande har inträffat i verksamheten tidigare och i så fall varför det inträffade igen
- En bedömning av om något liknande kan hända igen

Delegation för beslut enligt lex Sarah

*Beslut att avsluta utredning enligt 14 kap 6 § SoL, 24 e § LSS
(Socialstyrelsens allmänna råd SoSFS 7 kap 1 §)*

Nämnden – ej delegerat

Beslut om att anmäla ett allvarligt missförhållande eller en risk för ett allvarligt missförhållande till IVO enligt 14 kap 7 § SoL, 24 f LSS

Nämnden – ej delegerat

Anmälan till IVO innan utredning är klar

Delegat: Avdelningschef

*Ställningstagande om avskrivning när det är uppenbart att
mottagen rapport inte rör ett missförhållande enligt
bestämmelserna om lex Sarah*

(Stockholms stads riktlinjer för lex Sarah punkt 9.1)

Delegat: Avdelningschef

Polisanmälan

Delegat: Enhetschef, i samråd med avdelningschef och
stadsdelsdirektör

Polisanmälan

Om enskild har utsatts för något som kan vara en brottslig handling kan nämnden ta ställning till om händelsen eller en person t.ex. en anställd ska polisanmälas.

Bevarande och gallring

Rapport, anmälan och det som framkommit under utredningen samt beslut ska bevaras.

Uppgifter som finns i enskilda personers personakter gallras enligt bestämmelser i SoL och LSS

Utredningsskyldighet och bevarande av dokumentation i enskild verksamhet

Avtal ska upprättas med enskild verksamhet om att anmälningar om missförhållanden med tillhörande dokumentation ska överlämnas till nämnden när gallringsskyldigheten inträder. I de fall handlingarna rör enskilda ska bestämmelserna om tystnadsplikt beaktas.